

Huvudmottagare :

Skatteverket

Försäkringskassan

Inspektionen för Socialförsäkringen

Socialdepartementet

För kännedom till:

Myndigheten för familjerätt och

föräldraskapsstöd, MFoF

Svårigheter att få föräldrapenning och barnbidrag efter hemkomst med adoptivbarn

Adoptionsorganisationerna Adoptionscentrum, Barnen Framför Allt-Adoptioner samt Barnens Vänner önskar att det skyndsamt bör gå ut en information med riktlinjer till berörda handläggare vid berörda myndigheter om vad som gäller för adoptivfamiljer i samband med ansökan om föräldrapenning och barnbidrag.

Sedan en tid tillbaka har vi adoptionsorganisationer blivit kontaktade av adoptivfamiljer som beskriver svårigheter i kontakten med Försäkringskassan. De har fått information om att de inte är berättigade till föräldrapenning eller barnbidrag då nya regler gör gällande att barn födda utomlands ska utredas om de omfattas av svensk socialförsäkring.

Handläggningen av dessa ärenden tillämpas därtill olika beroende på var i landet man bor och är inkonsekvent. Vissa adoptivfamiljer upplever inga som helst problem med att få föräldrapenning men får inte barnbidrag och vice versa.

Den information som finns på Försäkringskassans hemsida ska enligt vissa försäkringskassors handläggare inte längre vara aktuell. Adoptivföräldrar berättar att de i kontakt med Försäkringskassan har hänvisat till vad som framkommer på Försäkringskassans hemsida och då fått till svar från handläggaren på Försäkringskassan att den information som står där inte stämmer.

På hemsidan står:**När kan jag ta ut min föräldrapenning?**

Du som adopterar barn kan börja ta ut föräldrapenning från och med det datum du får barnet i din vård.

https://www.forsakringskassan.se/privatpers/foralder/adoptera_barn/foraldrapenning

Uppgifter har vidare lämnats till våra adoptivföräldrar att väntetiden för att få ett besked om rättigheten att få föräldrapenning och barnbidrag uppgår till mellan 6-8 månader.

Av de bilagor som följer denna skrivelse framgår med all tydlighet att blivande adoptivföräldrar likställs med föräldrar enligt SFS 2018:1 290 Lag om ändring i socialförsäkringsbalken 2 kap. 15 § och

11 kap. 7 § ” vid tillämpning av bestämmelserna om föräldrapenningförmåner likställs med adoption att någon efter socialnämndens medgivande har tagit emot ett barn för stadigvarande vård och fostran i syfte att adoptera barnet.”

Samt

”Vid tillämpningen av bestämmelserna om föräldrapennings förmåner likställs den tidpunkt när den som adopterat ett barn fått barnet i sin vård med tidpunkten för ett barns födelse.”

Vi kan därför inte se eller förstå varför Försäkringskassan tillämpar en annan handläggning än den som är gällande enligt denna lag.

Folkbokföring

Vi har också varit med om att Försäkringskassan inte beviljar barnbidrag eftersom adoptivföräldrarna inte står inskrivna som vårdnadshavare till barnet på Skatteverket. Detta gäller framförallt adoptioner från länder där adoptivföräldrarna har blivit utsedda som fosterföräldrar i utlandet och Haagkonventionsintyget utfärdas efter en tid i Sverige. Som vi har förstått det skrivs då adoptivföräldrarna in som *annan person relation* (AP-relation) på Skatteverket. De är berättigade till barnbidrag men handläggare på Försäkringskassan känner inte alltid till detta. Adoptivföräldrarna får inte heller alltid information från Skatteverket om att de står inskrivna som AP-relation så att de i sin tur kan informera Försäkringskassan om detta.

Vi värnar om att adoptivfamiljer, när de har fått barnet i sin vård, ska kunna fokusera på att vara föräldrar och ha tillgång till föräldraförsäkringen enligt gällande lag.

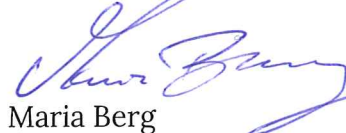
November 2018

Adoptionscentrum

Maria Doré
Verksamhetschef

Barnen Framför Allt-Adoptioner

Maria Berg
Verksamhetschef

Barnens Vänner

Carin Nordsvahn
Verksamhetschef

Svensk författningssamling

Lag om ändring i socialförsäkringsbalken

Utfärdad den 20 juni 2018

SFS 2018:1290

Publicerad
den 29 juni 2018

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs att 2 kap. 15 §, 11 kap. 7 §, 12 kap. 8 § och 21 kap. 4 och 5 §§ socialförsäkringsbalken ska ha följande lydelse.

2 kap.

15 § Med blivande adoptivförälder avses i denna balk den som efter socialnämndens medgivande har tagit emot ett barn för stadigvarande vård och fostran i syfte att adoptera barnet.

11 kap.

7 § Vid tillämpning av bestämmelserna om föräldrapenningsförmåner likställs med adoption att någon efter socialnämndens medgivande har tagit emot ett barn för stadigvarande vård och fostran i syfte att adoptera barnet.

Vid tillämpning av bestämmelserna om föräldrapenningsförmåner likställs den tidpunkt när den som adopterat ett barn har fått barnet i sin vård med tidpunkten för ett barns födelse, dock inte vid beräkning av barnets ålder.

12 kap.

8 §² Bestämmelserna om föräldrapenning gäller i tillämpliga delar också vid adoption av barn, med följande undantag:

1. Vid adoption av den andra makens eller sambons barn lämnas föräldrapenning inte utöver vad som skulle ha gällt om adoptionen inte hade ägt rum.

2. Föräldrapenning i samband med föräldrautbildning enligt 6 § till den som avser att adoptera ett barn lämnas inte före den dag då föräldern har fått barnet i sin vård.

21 kap.

4 § Adoptionsbidrag lämnas endast till den eller de föräldrar som har adopterat enligt beslut av svensk domstol.

Med svensk domstols beslut likställs

¹ Prop. 2017/18:121, bet. 2017/18:CU14, rskr. 2017/18:372.

² Senaste lydelse 2013:999.

1. ett utomlands meddelat beslut om adoption som gäller i Sverige enligt lagen (1997:191) med anledning av Sveriges tillträde till Haagkonventionen om skydd av barn och samarbete vid internationella adoptioner, och
2. ett utomlands meddelat beslut om adoption som gäller i Sverige enligt lagen (2018:1289) om adoption i internationella situationer.

5 § Adoptionsbidrag lämnas endast för barn som inte hade fyllt tio år när föräldrarna fick barnet i sin vård.

Bidrag lämnas inte för adoption av en makes eller sambos barn.

Denna lag träder i kraft den 1 september 2018.

På regeringens vägnar

ANNIKA STRANDHÄLL

Kjell Rempner
(Socialdepartementet)

Föräldrabegreppet

Vem som likställs med förälder

4 § Vid tillämpningen av bestämmelserna om föräldrapenningsförmåner likställs med en förälder följande personer:

1. förälders make som stadigvarande sammanbor med föräldern,
2. förälders sambo som tidigare har varit gift med eller har eller har haft barn med föräldern,
3. särskilt förordnad vårdnadshavare som har vård om barnet, och
4. blivande adoptivförälder.

Utvidgning för tillfällig föräldrapenning

5 § När det gäller tillfällig föräldrapenning likställs med en förälder även följande personer:

1. förälders sambo i annat fall än som avses i 4 § 2, och
2. familjehemsförälder.

Första stycket gäller inte i fall som avses i 13 kap. 8 och 9 §§.

6 § I fråga om tillfällig föräldrapenning för en försäkrad som har fått rätt till sådan förmån enligt 13 kap. 8, 9, 11 eller 31 a § likställs den försäkrade med en förälder.

En försäkrad som enligt första stycket är likställd med en förälder får dock inte överlåta rätten till tillfällig föräldrapenning enligt 13 kap. 8 §. Inte heller får Försäkringskassan bevilja tillfällig föräldrapenning enligt 13 kap. 9 § på grundval av ett medgivande av en sådan försäkrad.

Adoptionsbegreppet

7 § Vid tillämpning av bestämmelserna om föräldrapenningsförmåner likställs med adoption att någon efter socialnämndens medgivande har tagit emot ett barn för stadigvarande vård och fostran i syfte att adoptera barnet.

Vid tillämpning av bestämmelserna om föräldrapenningsförmåner likställs den tidpunkt när den som adopterat ett barn har fått barnet i sin vård med tidpunkten för ett barns födelse, dock inte vid beräkning av barnets ålder. *Lag (2018:1290).*

Rätten till föräldrapenningsförmåner

Allmänna bestämmelser

8 § En förälder har rätt till föräldrapenningsförmåner endast för vård av barn som är bosatt i Sverige. Vid adoption ska barnet anses bosatt i Sverige om den blivande föräldern är bosatt här.

9 § Oavsett antalet barn kan en förälder inte få mer än sammanlagt hel föräldrapenning per dag.

10 § Föräldrapenningsförmåner får inte lämnas till båda föräldrarna för samma barn och tid i annat fall än som anges i 12 kap. 4 a, 6 och 7 §§ samt 13 kap. 10, 11, 13, 26 och 30 §§. För tillfällig föräldrapenning gäller även 13 kap. 3 §.

Tillfällig föräldrapenning enligt 13 kap. 31 e § får lämnas till flera föräldrar för samma barn och tid. *Lag (2011:1082)*.

11 § Föräldrapenningsförmåner lämnas inte för dag då en förälder är semesterledig enligt semesterlagen (1977:480).

16 kap. Vem får barnbidraget?

Innehåll

1 § I detta kapitel finns bestämmelser

- om bidragsmottagare i 2 och 3 §§,
- vid ensam vårdnad i 4 §,
- vid gemensam vårdnad i 5-8 §§,
- om det finns särskilt förordnade vårdnadshavare i 9 §,
- vid adoption i 11 §,
- när flerbarnstillägg ska lämnas m.m. i 12-17 §§,
- om utbetalning till annan i 18 §,
- om ändring av bidragsmottagare i 19 §, och
- om utbetalning av barnbidrag i 20 §. *Lag (2013:1018)*.

Bidragsmottagare

2 § För att få barnbidrag krävs, utom i fall som avses i 18 § och 106 kap. 7 §, att bidragsmottagaren är försäkrad för barnbidrag.

3 § Om inte annat följer av detta kapitel får ett barn som är myndigt eller gift självt barnbidraget.

Ensam vårdnad

4 § Den som har ensam vårdnad om ett barn får barnbidraget.

Gemensam vårdnad

5 § När föräldrar har gemensam vårdnad om ett barn lämnas barnbidrag med hälften till vardera föräldern. Anger föräldrarna i en gemensam anmälan till Försäkringskassan vem av dem som ska vara bidragsmottagare lämnas dock barnbidraget till den angivna mottagaren.

Är endast en av föräldrarna försäkrad för barnbidrag lämnas hela barnbidraget till den föräldern.

Första stycket tillämpas inte om annat följer av 6, 7 eller 18 §. *Lag (2013:1018)*.

6 § Om en förälder som enligt 5 eller 7 § ska få barnbidrag under en längre tid inte kan delta i vårdnaden på grund av frånvaro, sjukdom eller något annat skäl, övergår rätten att få barnbidrag till den andra föräldern. *Lag (2013:1018)*.

7 § Har föräldrar, som inte bor tillsammans, gemensam vårdnad om ett barn gäller följande.

1. När barnet bor varaktigt tillsammans med endast en förälder lämnas barnbidraget till den föräldern, om han eller hon har gjort anmälan om det.
2. När barnet bor varaktigt hos båda föräldrarna (växelvist boende), lämnas

barnbidraget med hälften till vardera föräldern efter anmälan av någon av dem. *Lag (2013:1018)*.

8 § Ett barn ska anses ha växelvist boende, om sådant boende görs sannolikt av den förälder som har anmält att barnbidraget ska lämnas med hälften till vardera föräldern. *Lag (2013:1018)*.

Särskilt förordnade vårdnadshavare

9 § För barn med två särskilt förordnade vårdnadshavare gäller det som föreskrivs i 5-8 §§ om barnets föräldrar i stället barnets vårdnadshavare. *Lag (2013:1018)*.

10 § Har upphävts genom *lag (2013:1018)*.

Blivande adoptivföräldrar

11 § Blivande adoptivföräldrar vid adoption av ett barn som inte är svensk medborgare och som inte är bosatt här i landet när de får barnet i sin vård likställs med föräldrar i fråga om rätten att få barnbidrag.